

בעזרת השם יתברך

ספר
שמלה חדשה
עם פי' דעת קדושים
על שחיטה וטריפות

חודש מנחם אב שנת תשמ"ה לפ"ק

ברוקלין נוא יארק

ספר

דעת קדושים

והוא חלק ראשון מספר הגדול

קדשי דוד

אשר השאיר אחריו ברכה בהמון כתביו . מבחר אנשים . נבון לחשים . פאר מקדושים . הוא הקדוש הרב הרומה לסלאך ה' צבאות . בתוך עמו למסות ולאות . לשמו ולזכרו תאות נפש . הנשר הגדול הפורש כנפיו לכל רוחות התורה אדמייר הגאון המובהק היחיד בדורו עסקן מופלא החסיד השהיר שטי"ר אברדם דוד ז"ל אנ"ק בומשאטש :

החיבור המופלא הזו יתוס דעות יגיד נסאלות . בדעים והורלות . ירחיב לכל איש מלך נהלס :
הוליא את האנן כרלסס . לכרר כל דבר כקסס . כהלכות שמיעות וככל הלכות פרסות :
ונוסף זו כללים נחולים כהורלס :

סדרתיו ותקנתיו והוספתיו בו הגהות

גידולי הקדש ומקדש מעט

תשלמה סלרות והיו למלרות . ויהיו למור למיטרים לורחותם ופס האמת כרתו כריו :

אנכי הצעיר

פייבל הלוי אנ"ק בראדשיין . ונעם ראב"ד כ"ק קאלמיא

(תוכן החיבור ומעשהו זיל קרי בהקדמה)

ובעת יצא לאור פעם שנית עם כמה הוספות חדשות : א) הוצגנו הפנים באותיות ג' ד' ל' י' ת' מאירת עינים : ב) כמה הוספות ותיקונים אשר היה נרשם בגליון הספר מאת הרב הנ"ל נתקן הכל על מקומו :

דפס בשוחפות הנגיד שטי"ר אברדם וויינדינפעלד מסמאניסלאב . מס ניח הדפוס דלנעס :

לעמבערג

אוסטרישע פאליטישע אקאדעמיע פאר וויסנשאפטן

בשנת תר"ם לפ"ק

נדפס

בארץ ישראל

תשל"ב

סימן כ סעיף ח (ה) למשם הכי' ולתפסס. כפי שגילין

למשם הכי' כדומק יכיס לפתחים ארס
המש כשחן פרכוס אולי קודם שחיה כבר חנוק העוף כשחיתת הכי' נמשך
הרכה קודם שחטס. אך מלך שלא מאלחו להלך פרכוס רק כמסוכה י"ל
שהוא משלח רחוק. וצ"ע כפרסוס
כל דכו אין טוב שום משל וכל פרכוס
א"י [ופסי' י"ו פסיק א']:

סימן כא סעיף א (ה) לוח

הכוחט - ככתבי נמקיה [לא נמלא]
אודות שחיטה פחות מכו' סימנים שאולי
שיך כזה מדחסי' שלא ללכול. וכעת
רמתי מנאר שכוונה רק שיכוין
לכתחי לשחוט כל הכי' י. ויותר מזה
אין מוטל. עתכ"ס. וכפרט כעוף
וגשט כל סי' א' שלפמי' התכ"ס
כשם הרמב"ם אין מזה חף לכתחלה על
יותר מזה והרי כל [פוסקים] וזלה
הוא רק מדרבנן וכן מסיק התכ"ס.
וא"כ ממני אין להחמיר כי' שם
כרמב"ם שיש כזה הרלל לרוריי
לכתחלה [לדידי' הרי ד' כפי' א' כעוף
לכתחלה. ולולמו. כ"ן שגוה מדרבנן
יש להקל על טלמו [כדיעבד ע"ס] כי'
לא תפסס נטיי' לחמיר [דיעבד] כלל.
וכעת אין העוף אחר כתי' ללכול.
ע"ז א"י חולק מזה. ואין קסדה כזה
לכ"ס:

סעיף ב (ג) והיה כוסט א'

ליכא רוב חללו.
כוסט של כסמה נכס גדולה היה עור

כ מקום השחיטה בצוואר

א שחיטה מן הצוואר ובסימנים הלימי ולא כל מקום בסימנים הוא
מקום שחיטה רק נמסר למשה המקומות כמו שיתבאר בס"ד
ולפי שאין אנו בקיאים לעמוד על סוף מרתן ראוי לכתחלה
לשחוט באמצע הצוואר לארכו בין כבהמה ובין בחיה ועוף ויש
נורגין לכפוף אוון הבהמה או החיה לנגד הצוואר ובמקום סיומו
שם שוחטין ובמקום שנהנו כן אין לבטל מנהגן :

ב מקום השחיטה דיעבד כבהמה חיה ועוף הוא בקנה משיפוי
כובע ולמטה פ"י שלמעלה בקנה יש טבעת גדולה ולמעל' ממנו
שני גרנרים כעין חוטין ובסוים החוטין למעלה מתחיל הקנה להטע
ולתקצר ככובע על הראש ואם שחט והשאר משהו מהחוטין
ולמעלה הרי הוא למטה מהשיפוי ואם לא השאר כלום ה"ל
מהשיפוי ולמעל' ופסול משום הגרמה והיכא דליכא הי"מ יש לאסור
היכא דשחט למעלה מטבעת הגדולה אע"פ שלא נגע בחוטין
ששחט בין החוטין ובין הטבעת אבל שחט בתוך הטבעת אפי'
לא השאר כי"א מלא חוט למעל' ע"פ כולו כשרה וניל דאם שחט
בתוך החוטיים אע"פ ששייר מרגל למעלה יש להחמיר יותר ואין
להכשיר כי"א לצורך גדול ובעל נפש לא יאכל ממנו :

ג ולמשי' בקנה מקום שחית' עד נגד סוף האונא דהיינו כשנחפין
הריאה ואונות מתפשטים והאונא העליונה שהיא תחתונה
כשתלוי ברנלי השמאלית (כ"י) ו"ס ג"ס הג"א היא שחשפת ויתר
מכולם לצד הראש וכל כנגדה בקנה אינו מקום שחיטה וסימנו
לשחיטה בחוץ הוא כל אורך הצוואר כשתמשוך הבהמה צווארה
לרעות כדרכה [מ"ו] ולא שתאנס עצמו לפשוט צווארה יותר
מרגליתה ובלבד שלא ימשכו הסימנים למטה בשעת שחיטה
לנגד מקום הצוואר שרועה כדרכה לא [פ"י] ע"י אדם ולא [מ"ג]
ע"י הבהמה עצמה. וכ"ן כבהמה וחיה ובעוף השיעור למטה
בקנה נגד מטה דוושט לדידי' :

כ ונכרו שחוט כמלמס. רק א' מהכ

רמס חיתוך קטן כוסט חלל התוך ז"ל
לחמי' ככסמה חס רוב ז"ן חיתוך קטן
לחיי' חלל' לעמך על רוב
שכמלמס כי אם יקרע חתוך הק"ן חף
שכמה חיתוכים [כתיקף] ונעטרסין. מ"מ
שם שח"ן בין החיתוכים ממטס מהרוב
המלומלס. וקודם החיתוח כוסט ח"א
לידע חס רוב ופי' כשחטס ממיר :

כשם שכי' הפוסקים שחט

כל הסיקף של כוסט עור
חיון שלו וגם מיטוט של עור פנימי אסור
עד שיחטט רוב חלל הושי' כיה כשחטס
כל הסיקף עור החיון ונגו רוב עור
הפנימי כסיקף וגם מיטוטו חלל כוסט
אסור. עד שיהיה רוב חלל פנימי דחטס.
ויש לכבד רחיס לזה ממנו שלא לשכחן
כש"ס שיהיה הכשר שחית' והקטרסות
כרנט א' רק נבי קנה [לדכ"ס השוטס
מוקף כמטלס עוף וכחיו קנה פגוס
והסיקף עליו כ"ס כ"י. ולא יכיר כח"א
ושט פגוס משום דליכ' כגד היה טרסי
וככל] והרי היה אפשר ששחט ח"א
כשר הוטס כתיקף כמתוך כ"ל. וכ"ן
שחן מסולס ח"ן טרסות וכרנט שנטס'
קכב מסולס נשלס לרוב ונטס' רוב
לשחטי' הוטס. חלל דח"א כ"ל. ואין
נגול

ד בוושט צדיק שישאר למעלה כדי תפיסת יד ונקרא תורבין הוושט והוא כנסה רוחב ד' גודלים ממקום חבורו בלחי. ועוד סי' בין תורבין
לוושט הרתורבין כשחיתוכין אותו מותר בלמקומו אבל הוושט שחיתוכין שם מתכווין וסוים חלל הוושט רק שאין אנו בקיאים
בוה ובחיה ובדקה ובעוף לפי שיעור זה לפי גודלו וקטנו ולמטה במקום זה הוא מקום שחיטה כן יש לפסוק במדינות אלו הנוהגים ע"פ
מהר"ן ז"ל וניל דכן יש לנהוג ככ"מ ברליכא הי"מ אבל בשאר מקומות ואיכא הי"מ אין לאסור כי"א ששחט בתוך רוחב גודל א' מן החיבור
בין כנסה בין בחיה ודקה וניל דבדקי' אפי"ש אצבע מצומצם ובעוף לפי גדלו וקטנו ואם אינו יודע בעוף ישער נגד מקושה שחיטה בקנה :
ה. למטה בוושט כבהמ' ובחיה מקום השחיט' עד מקום שישעיר ויתחיל להיות פרצים פרצים כמו הכרס ובעוף עד נגו של זפק [כ"י] ופי'
שנק' נג ולא וושט שהנג אינו כ"א עור א' ולבן ועוף שאין לו זפק כגון אווזא עד נגד התחלת חיבור האגפים להגוף :

ו כל שנשחט שלא במקום שחיטה ה"א נבילה (ע"פ מה"ש) ודוקא אם מתה אמותה שחיטה אבל אם קודם שמתה שחטה כראוי במקום
שחיט' אם נטרפה בשחיט' ראשונה ה"ל טריפה שחוטת (ומכ"ס) ואם ניקב הוושט משהו או נפסק הקנה כרובו במקום שחיט' אע"פ
ששחט במקום אחר במקום שחיטה כראוי ה"ל נביל' ועי' שיע' סי' ל"ג סי' ז"מ בין נביל' לטריפה שחוטת לענין א"ב סי' ט"ז ולענין כתיבה
כפי' פ"ו ולענין חשוד סי' ק"ש ולנודר הנאה מדבר שאסור משום נביל' או משום טריפה ודוקא שהיא ודאי נבילה כגון בקנה משיפוי
כובע ולמעל' ולמטה במקום שאפילו ע"י אונס הוא למטה מכנסו האונא ובוושט בתוך המקום שישעיר אבל בוושט למעלה אפי' עד חיבורו
בלחי או בקנה למט' כשאנס כפי' או שאנסה עצמו אינו כ"א ספק נבילה ועיין סי' כ"ד שאר דיני הגרמה :

ז לכתחלי יש לשחוט בפנים הצוואר נגד הגרון ובערבך אם שחט מהצדדים כשרה והוא החיור הסי' והניחם על צדי הצוואר ומתוחם על
צד המפרקת כמו שהם מונחים לפניו שאז מסתמא שחט אות' קודם המפרקת ולכן אפי' נמצא גם המפרקת חתוך דינו היבאר בס"ד
סי' כ"ד אבל אם לא היו הסי' כלל ממקומם ונמצאו הסי' שחוטים והמפרקת עם החוט שבו חתוך נ"ל להטריף דאורי' דקרוב שפי' לומר
שהמפרקת נתקף קודם הסי' רכים ונרחים מהסכין ואפי' אם שחטו כטוב כיון שהם במקומי' הוה ספק מה נחתך תחילה ואם לא
החיר הסי' רק נחתך לסוף הפנים והחיותם כטוב עד שיועד בודאי ששחטו קודם שבא להחוט שדרה כשרה מדינא אבל לדידן
דחמירין כשהי' משהו כמיש סי' כ"ג נ"ל די' להטריף לחתיכת עצם שוהה שפי' מחתיכת הסי' וכיון שנחתכה כנחת ח"א לחוט' לשהי' כפי'
אבל אם לא נחתך העצם כלל כי אם בשר שבצדדן (ט"ו דנ"כ כ"ס) אין להחמיר ולחוש שמא חתיכת הסי' ע"י שחוט' בשד' :
ח כמו שהדין בשוחט בצדדים כך בשוחט מהעורף ואפי' בשוחט בפני הצוואר כדיו טוב ליהדר (ב) למשמש הסי' ולתפשט קודם שחיט'
כדי שיוזמנו להשחט מיד וביונים נמצאים הסי' בצדדים וצדין איוון ידים וזריות גדולה שאם לא ימשמש בהם ויומנם לפני קודם
שחיטה קרוב הרבר מאד לפשוט ולחתך המפרקת קודם הסי' וניל דאם לא הזמינם כיונים ושחט סתם חתך הסימנים וז' המפרקת
יש להטריף מדינא דהיל' ספק מה חתך תחלה :

כא שיעור השחיטה בכמותה

א שיעור השחיטה המעולה שחתך הקנה והוושט לשני' ממש כל ישראל אפי' א' מהם מחובר בקצת בין בהמה וחיה וכן בעוף (ה) לזה
יכוין השוחט לכתחלה ובערבך אם שחט רוב הקנה ורוב הוושט כבהמה וחיה ורוב קנה או רוב וושט בעוף שחיטתו כעודה ורוב
זה המנהג במדינות אלו כפוסקים שלא להכשיר כי"א ע"י רוב גמור הניכר לכל בלא מדירה אבל אם אינו ניכר אע"פ כשמודדים אורו
יהיה רוב הי' אסורה ואין לזוז מהמנהג אפי' בה"מ אבל במקומות שאין מנהג נ"ל להקל בה"מ ע"י מדיד' וכשימצא שהשחטס יותר
מהקיים אפי' כחוט השעיר כשרה וניל דמי' כל בעל נפש לא יאכל ממנו ועסי' כ"ג לענין סכין שאינו חד :

ב שחט חצי א' בעוף או אפי' חצי כל סי' ואחד וחצי כבהמה וח"י שחיטתו פסולה ואפי' שחט רוב הקנה כעוביו ולא בחללו שהדין
לצד העור עב יותר מצד שני שנגד המפרקת אי' שחט רוב חללו ולא רוב עוביו לא מקרי רוב (ג) והיה בוושט א' ליכא רוב חללו
אפילו שחט עור החיון דוושט כולו וחצי חלל ימי לא פנה מיקרי רובא ופסולה דאורייתא :

כפי' יל חזקת איסור [השקטם כתי']
ברם פי' סכין כריל . שמתפי שבזמן קוד נקשר תיפק כען ככך ממיר יותר
ולכן אף ברקווא מים פי' הסכין דקיל . אם מזל הסרתו נקבל ולא
ממיר מנצל עיתו . ואם מזל שללילת המים ורוק מתחיו שמיטתו והסכין [מימ']

כנקשר ממיר גם נמים זכים . ושמתפי
שנכסות חיל' שלא יראה יתו [רס] פי'ג
אחור סכין כאלמט שמיטה . רק אם נהר
שהנמה תוליא הנטימה לפי שמי'ת
או יכול להשמר . וכן להשמר ביותר
שלא יתי' כהנמה קולר נטימה או עתרת'
לפי שמיטה . וגיו ככלל לשון חזיל
[שהביאו הסופקים לעינודיקת הריאה]
נטימה מקטט רגלי דקליא . שמהירות
גורם מנכול חיו . רק להסתמולחלו מחיל
שמיטה וחיו מתחיל . עד שחשיו רוח
נטימה כמתחילת: [שיך לסיק הקודם]:
שחמתי סוף ומתסתי ויטוב
הראש והגוף . והיה נטוט

הדגוף ולא היה חשט דרסה כזה כמי'ם
כמקיא [לפי סיק א] שמתחיל יד אלל
גוס . אך ללאורה שחמתי שפי נטוט
גוף הסוף חיל' היו השמיטה שמזל הגוף
נטוט על הסכין כחשט חלדה . ואף שיש
סי'ם קשה להקל כשמי'ת כידוע . ואף שיש
כעין סי'ם [ר"ל ג' ספקות] . ועיל סקיה
[מז] סי'ם א' כי כיוו [הסתולת] הסכין כלל .
סי'כיו כמיטוט כתרל דסי' א' או
אחר שמיטה כל ב' הסי' . וכפי הגרמתי
חיקף הכטמט הסמתי השמיטה
ונטויה הסכין רק שמי'ת הוא ככלל מלתא

דלא רמי עתיה . וליכא קלה כאלו .
כמקיא כחתי' ראה מריש נדה גבי
שפוחה שכתי' רבי לגבי חכיות כדדיקת
פמלן פי'ם . לגבי לא רמיא עליה כל
שהי' מכוון כזה לגד מה . אף שאינו
מזל מה שלא דנין כחלוי'ם [מבתי דרעה
סוונה סרכ זילא להא דריתא כדה דף
ר' ב' כשמהה של ר'ג שתי' גסה חכיות
יין וכן כחלוי' כדקת א"ע . וכחלוי'ם
דקי' ומללי' עמלי' דהטרו הרלחטוני' אך
לא דרתי' מתי' לא להרע זילא דלא דקת
כסווי' כדי שלא ליטמא חכיות . וכנה
לא מלמתי' המקיא שרמו סרכ זילא
ואולי כוונתו וכו' כפי' ליו סיק כיט
פי'ם אך גוף הדין מפורש כדי סרכ
כחשו' לך פי' סיה אומל' כחתי' סימן
תמי' כשומן שחתיכו קודם ססה א"י
הו' מהרין להתיך ככלים נקיש לזורך
סוס דבר אף שלא לפסח . שוב לא
אמרתי' מילתא דלא רמיא כו' . וידי הוא
כלא רמיא מזל כהכל' . אך כה"ב
שפטי' אמר כודלי' שאין חשט חלדה כלל
כחלות שללד הגוף . וכיה לפי הכחתי'
והכחתי' גם לי . כי לא היה עדיין
הסכמה דעת להחמיר עני קודם הכחתי'
ואמירת הש"ב כו' כדתי' כדמתי'
לדדי' . ולי'ם כחן מי'ם כמקיא כטמט
משחזיל' כשר פגול כתי' סהורי' כה
כחט ע"ם . וכיו"ד סי' דוקא כשמכשיר
פי' שקול הדעת . כי לא הי' כלל

הקלחת הדפת כהחלט . ואולי מילתא למרעט שאין חשט כלל כחן [פי' שיך
לסיק הקודם]:

סעוה יד (יב) הגרמי' כו' . [משמטוס השכיח כמרפול . יסול לחכר
כי נפת שמוטס הכי' אין להוריד הקי' כי נפתח לפי

ספי' א' כדתי' תשלומי' הסעוה' ל'סמטי'ם
פי' הורדת הקי' . אף כחלוי' שמוט
לרד להכתי' [כששומט אף] אם חשט
גרמי' . כי פי' הורדת סקי' . החמוך
הוא לפעמים כהשמי' כוכב :

סעוה ב (יג) המנוג לסערף
סיקור סי' . הטייה
הסכין כשפת שמי'ת . עליונות רחבו לגד
הראש וללד הגוף . אף אז הי' ככה
שתי' בו כדי לקרוט פנפות הקי' זה
מזה . או כעכפת א' כעכפת עי'ם .
מי'ם סי' מקום להקל ככסי' כן כחלתי'
חמוך הקי' . כי כמיטוט קמח דק
אין חשט רק מזל המנוג וקיל כסספ .
ולגבי דחורייתא י' סי'גו וז' סי'
כסונתא שפי' קיל גם נגד חקת
איסור . סי' שלא הי' קרע רק חדוד
קרט להכה שכו' כדי לקרוט . וסי'
כסוסור להקל ככרסי' זול'ם ושחט
שלי' . ומי'ם ללי' . וכשמי'ת כסכין חד .
ואולי' כקל [קיל] ביותר (כי כוסט
אין פי' הטייה הי'יל כדי קרט כסוס
אופן . וגם כקל אין פי'זו חשט קרט
כרוכו) . ואם האומדל' שחמתי' סי'
קודם ככסת הסכין להטכפנו . שפי'
שגטי' כעכפת הולך לנטות ומי'ן

במשוה הם :
יד עיקור כיצד כגון ששחט בכסין פגום כמבואר סי' י"ח וכ"ש אם
עקר קצת הסי' ביד או נעקר מאילו ועוד יש עיקור כגון שנעקרו
הסימנים או א' מהם ממקום חיבורם בלחי קודם שחיטה או
בשעת שחיט' בין ע"י מעשה בין מאליו והוא הנקרא שמוטי'
שאין שחיטה מועלת כשימנים עקורים ואפי' בעור שנעקר סי' א'
והשני שלם ושחט כשיני' לא הוה שחיטה ונכילה היא דאורייתא
דבעי' שיהיו שניהם הסי' ראויים לשחיט':
יד בעיקור זה השני יש מחלוקת גדולה בין רבותי' ז"ל ולריות
שהוא איסור דאורייתא גיל דיש לחוש ולאסור אם נפרד
רוב תורבי' הוושט מהבשר שבינו ובין הלחי בין שנשאר המיעוט
מדולדל כאן מעט וכאן מעט שניכר שנעשה ככה ובין שנשאר
המיעוט במקום א' שנעשה כנחת ואפילו מאליו . וכן אם נפרד
הבשר שעל התורבי' כולו מהלחי או רובו ונשאר המיעוט מדולדל
כבי' וג' מקומות שניכר שנעשה ככה וסופו ליפסק הכל וכן יש
לאסור בקנה שנפרד מהבשר שבינו ובין הלחי או הבשר שעליו
נפרד מהלחי הכל כמו בושט וכן סימנים שנפרדו זה מזה ברוב
ארכן או ברוב אורך מקום שחיטתן וכן אם נפרד אפי' א' מהם
ממקום חיבורו כאורך הצוואר ברוב ארכו או ברוב מקום שחיטתו
ואפי' רק נקלף סביב התורבי' רוב מקום חיבורו בצוואר כיו' יש
לאסור בין נעשה בשעת שחיטה בין נעשה קודם שחיטה ונשחט
אח"כ יש ליתן עליו חומרי' נבילות וחומרי' שריפות ואסורים
הביצים וחלב שלהם אפי' חי'י'ב חודש :

יד אבל במיעוט שנעשה מכל אלה בין נעשה קודם שחיטה בין
נעשה בשעת שחיטה אפי' הרוב שנשאר אינו במקום א' כי א'
ע"י צירוף כשר וגיל דיש להחמיר כנפרד הבשר שעל הסי' מהלחי
ברוב אפילו שהמיעוט במקום א' כדליכא הפסד מרובה :
ב במדינות אלו (ה) המנהג הרמיהו עיקור בין במיעוט קמא
בין במיעוט כתרל בין בקנה בין בבושט ואין לשנות והיינו קמא
עיקור דסכין פגום והיה כנעקר הסימן ממקומו כאי' מדרכים דסעיף
י"ח אחר שחיטת רוב הסי' ונמר שחיטת המיעוט כסימן עיקור
אבל שחט הרוב (יה) ועקר הנשאר ביד או עקרו מחבורן ולא
בהי'ם דלאו דרך שחי' הוא זה ואינו פוסל השחיטה (י"ח לסי') וכ"ש שלא יעשה כן
לכתחלה לעקור מ"ב בעודו חי ואם נעקרו כהי'ג מעצמן פשיטא דכשר אפי' בלא ה"מ
או אפי' שחטו בפגום יש להכשיר בהי'ם :

במקומות דלא נהוג חומרות מדינות אלו יש להתיר עיקור דסכין פגום במיעוט כתרל במקום הי'מ וכן עקר הסי' אחר הוי"ב ונמד
שחיטת המיעוט בו אבל אם עקר מ"ק דקי' כשתפסו לברו ביד או בקיץ או מיעוט כתרל בו או במקום חבורו במיעוט כתרל ולא
שחט כלום יש להכשיר דיעבד אפי' בלא הי'מ :

כב שחט א' בעוף ואח"כ נשחט השני כשר נשחט אחר ואח"כ שחט השני פסול ואם אינו יודע אם נשחט אחר שחי' או קודם נמר
שחי' והיה אם נמצא סימן השחוט שמוט ואינו יודע אם קודם נמר שחי' או אח"כ נשחט או אח"כ אמרו חז"ל כל ספק
בשחיטה

במקומות דלא נהוג חומרות מדינות אלו יש להתיר עיקור דסכין פגום במיעוט כתרל במקום הי'מ וכן עקר הסי' אחר הוי"ב ונמד
שחיטת המיעוט בו אבל אם עקר מ"ק דקי' כשתפסו לברו ביד או בקיץ או מיעוט כתרל בו או במקום חבורו במיעוט כתרל ולא
שחט כלום יש להכשיר דיעבד אפי' בלא הי'מ :

הלכות שחיטת סימן כה

קדושים לא

לנמא מתיים . וגם בנבלי מתיים י"ל שצ"ד חיסור לביה . וז"ל ומסכמא סלמור לפשות זערי כהנים גם בנבלי מתיים . וכן אמר שח"י . כשר . וכן פסק חמ"ר . כיון דלביה דלורוי . אם לא מלך שגורום טיטול לחרם ומשנת ומטכות הוא זכר דירי . ולא הלכות חרם הותר לביה . פ"ו יש מקילין שלא לסגחין כהשמות :

שמעתי מהרמב"ם ה"ש מ"ו"ש ישעיה י"ז מק"ק מקולרין י"ז . סכר"ה . שאם כשר מן החי ונרפס מלאו ח' ככ"ג ג"ס [דף ק"ב ב'] הו"ל חזקה חיסור מלמ"ה לטרסות [ר"ל מנכר מה"ח לטרסות] ו' ולפ"ז : (ד) אין חזרון לפנים כדוע שהם פקורים . היינו רק לגבי ח"א של כדנען טר"ס . אבל שכדק והסי' מפוריסיטיב

רובן או (ג) שיראה בשעת שחיט' שהם שחושין רובן וא"צ (פ"ו) למשמש ביד להרגיש ע"י משמוש שיש רוב ועמי"ש ס"י א' סעיף ל"ח [ש"י וע"פ] גם (ג) צריך לבדוק אם נעקרו הסי' . ונרבו שחוקק אנודל על השיפוי כובע ומתוך הדחק יפלטו הסי' לחוץ ורואה אם שחושים הרוב ואם (ד) אין חזורים לפנים כידוע שרם עקורים [עולה יק"ל] לפעמים חסי' יוצא דרך פיו וכשר דמזה נראה שלא ה"י שמוש בשעת שחיטה ולענין הגרמה נ"ל א"כ שחט כאמנע הצואר כמי"ש ס"י כ' סעיף א' או סמוך לו א"צ לבדוק אחר הגרמה אבל שחט למעלה או למטה פשיטא דצריך בדיקה :

וה"ל כשר לביע' : הסויב מוגני' לדחוק הסי' לפנים אחר חקיקת מגולל כשינוי השמיטה קל"ר כן העיד לי השויב דפני ואולי נכון לבדוק כלי' . ושמות' היינו כשמגולה הסחום של הספי' כובע כפי' : **סעיף ג** (ה) יש לחוש שנשפ' רוב חמי"ש הוולף ודרכו לפרסם אם נמלא קרע בק"י ונז"ל שח"י דרך חתוך כסכין שחטי' . והיה פרכוס מקודם ל"ל כמקום שח"י קרע רק דרך חתוך רוב הנר"ל לעי"ם אף ש"ל הכסניג [הוכח כפי"ג] שכנח"ה אין חשש ריחוב ע"י פרכוס . [שמעתי שמגדלה פ"ס הראש הר"י וז"ל שח"י שח"י מנגדנה כהגוף קול . או מלך שח"י מוליכי מלשם לנגוף ומנוק לראש כגוף . פ"ו ק"ל] כי היכר הכלי הוא אומדל גדול' ומה שלא סתרו [מהרי"ק וסי' פ"ו] הרא"י משחט כהדי דפסח . וזמנא גלי' [כדסתר כחמת החכ"ס] ולומר ע"י כי יכר דרך חתוך . אף דלא פורש . יש יוכר אם חתוך לא קרע [וסתמא כסודות] דאין זה דחיי' דיל"ל שח"י פרכוס יכול להיות כעין ע"י שחטי' . אבל מי"מ [כס"ס"ך] ע"י שחטי' לא נכחה קרע . ומי"מ כשזכר יכר כלא קרע אין להחמיר עוד כנחמ"ה אף שח"י שנקרע [מעט] ע"י פרכוס . מי"מ [אין] להחמיר יותר :

ד הבודקים ע"י שחוחבים נוצה דרך הפה לתוך הסי' (י"ג וי"ק) תפח רוחם שמאכילים נבילות לישראל דאפי' לא היה רוב הגוצה קודעת (ס) ואסור להתעסק בקבורתם של מאכילי טריפות :

ה נשחטה כראוי הרי היא כחוקת היתר ער שיודע לך כמה נטרפה . ואף אם הקרע ע"י שלי"ם ק"ל גם כגוף . והקרע עולי' נכחה ס"י :

שח"י כשר דחיי' ג"כ . רק מלך המהירות נדק כלי' . ואף של"י מהסם דכריו ונוטק אל"י שח"י שמוט שיש כזה קרדל דביענד ע"י חזר ואמר מה שח"י רחוק לשמוט כפי משמעות דכריו הראשונים . עכ"ז כיון שפ"ס אומד"י יש לגרד כלי' לגבי דיעבד ליכ"י מלשמו על הכרז והסרתו כזה משכ"י : ומ"ל השויב שדרכו אין הכרע כי"כ כזה . וה"י לכאורי' כשמשעות קאל' [להקל] למי"ש [וע"י שיהיה] מלך דם אין להכחין כי"כ כדחיי' . רק כשמשום והוא מלשון הט"ז [ובזע"י קשה להרגיש ששחוט הוא כלי' רחי' . כי כשר דמסקרת שחתיך יכולין לטעות עליו לומר שהוא חתוך הושט] אך אין רחי' מזה כלל . שהרי כוונת הט"ז שם הוא להרי"א לגבי הכח"י כ"ן נשחט רוב למיטע זה רגש היטב גם ע"י הערכת האל"כ ובשמר"י שקלת הושט לא נשחט יכול להכחין שכאשר שחוטו שלא נשחט או שזיכ"ל לפנות לאל"כטו הדם ולרזות היטב . וע"י מה שהוא מכו"ס כד"ס [מ"ל רחי' לפני ששחט כל הסי' כשח"י שחוטו] . רק הכו"י שם כפי"ס ע"י הדם . ע"י ח"ל לו להכחין היטב כ"ן רוב למיטע . וע"י דיק' כאל"כטו וכל לידע היטב . ועכ"פ נראה שיש לחוש שהסמינים מהלך . ואף שהוא חשש רחוק לפעמים . ל"ל שמירה כדורה כזה :

כמו שהממירו משמטם אולי נטרפם החתוך כהק"ה . אולי כ"ה נכחה שרז"ן . שהקנה עולה ויורד . שכך חשש ריחוב אם אין כ"י שלי"ם שחוטין . וכפי הנר"ל כ"ה תמיד בק"י שעולה ויורד מלך הנשימ' . ודח"י להחמיר ע"י גם חי"ק ולפ"ז :

כשבורק אם נשחט רוב קנה . יש להכחין ע"י ק"ש ודכוותיה אם הפור כפי"ס לא נתקפל . דכשפושט שח"י טיטול זמני' . היה נשאר רוב העור שלא נשחט . וכל שרוב עור הפנימי לא נשחט . ל"מ מה שחזן נשחט כל היקוף כהסחוסים ועורות שביניהם . אף שקיטול לא שכיח בעור הפנימי ע"י שהוא רבוק להסחוס' . מי"מ אף נחשבו אולי ע"י דוחק הסכין כפרד העור כפי"ס . ושי"כ כו קיטול ע"י יראה שנשחט רוב העור : (ג) צריך לבדוק אם לא נעקרו . מי"מ [החמורים] שאין חוב כי"כ לבדוק חמי"ש אודות עיקור . י"ל כי כנגד חזק שאינו זכות שחוקק שלא ה"י הסי' עקורים כ"י [כמי"ש רי"ן] . ומי"מ כ"י השי"כ להחמיר מלך מל"י ע"י דחיסת הסכין . וכעת אלו רוחין דלא שכיח כלל גם אחר כ"ן רככות כ"י ע"י תפיסת הסי' בשומרי' כ"ש אם ההולכות בקלות וע"י חריפות הסכין . ומי"מ אודות הטבעות הנוסלים כאלות אין מועיל כ"י חריפות הסכין כ"י כדחוק הטבעות וע"י ל"ל דחיסת וכת קלת :

חיתוך כמסקרת . אינו מול"י מחשש הרחבת קרע כפי' ע"י פרכוס . כי אולי היו הסי' מגדל : (ו) כ"ה כדור גדול כמו כ"י שלי"ם . נכחי"ש משמט פשוט ל"ה שש"כ"י וכוונתו להחמיר כק"ה [רק] כדור מלומ"ס משחי"כ כ"י שלי"ם מודה להקל . שהרי סיים נכחי"ש שאין להקל ע"י סניח השי"כ אף שתי"ק ק"י הפרי"ח . ומשמע דלהחמיר יש חשש [לסכנת השי"כ] . ומי"מ כתב להקל כפי"ס [כהספי"מ] גם כקנה כ"י שלי"ם . ומשמע שכסל"א הול"י העוף מידו ק"ל לביע' . כי רק כפרכוס שחי' הרז"ן שיש לפעמים עטלו"ים ויריקות גדולות ל"י חשש הרחי"מ ממיטע על רוב ס"י . משחי"כ כדח"י הפוף נעת שהוא עדיין כ"ד השויב . הכנסי"ם חסוסים כ"דו ואין יכול לסנוך לפרי רגלו לשום דבר . שאין לחשוש כזה כלל . והחמיר שנמחרי"ק לא כ"י כהול"י מידו [ומלך חסו"י פלוגתא לי"מ רחי' לומר כן שהרי מהרי"ק כ"י שח"ן שום חשש ע"י פרכוס . ומלך השמו"י שח"י ע"י נעלה הגלר"ס פ"ו אלו חושש"ם גבי פרכוס מלך שיש לו כח למשוך הסי' ע"י פכריו . משחי"כ כשח"ן חשש ע"י לפכריו . ולפי"ע] וכ"ה משמעות כמה לשונות מהאחרונים . ואף שיש פרכוס שמו"ך הסי' מעלי' מטה כמקום שחטי' מי"מ מסתמא כ"ה גם כנחמ"ה . ועוף חמיר רק מלך שקו"ן . וכך הראש כרי"א רחי"ת הפרי"ח [משחוט כלי' כ"ד דמירי' כנחמ"ה לרז"ן גם שחטי' קנה . ואפי"ה ל"ח שנתרחט ע"ס ה"ס . דדמי להתני"ג דכנחמ"ה לי"כ קפילות] להקל גם כקנה כנחמ"ה ע"ס ח"י כ"ה גם כגוף בעוד שלא הול"י מידו ל"כ קפילות כלי' . והרי כ"י שלי"ם ה"ל ככל הסי' . כהסי"מ כששיטות לשון התני"ג [חזר לעיל להקל וז"י שלי"ם אף כקנה . ורח"ל דרכי הכ"י וז"ל סוככים על א"י עובדה שה"י ומלך לרדי קולא] . וכך אין דחיי' על הרחי' להקל . ובפרט כשיכיר ג"כ שהכל כחתוך ולא היה שם קרע :

הקד"ש חס"י ויחוס שח"ל יקב קרום של פוח כ"י ומה רח"ה פנה לא חפ"י ח' כ"ז אולי נבלי' כסדר רוב"ה וז"י ה"ל סל"כ פור"ס פ"ח פיר"ה חמי"ש פ"ס : והנה"ל לקי"מ דכל כמלך דלא ק"ס ל"י עדיין דאולי' כמר רוב"ה ממיל"א לא משחי"י כ"ך דרוב כהמות כסות אי"כ ש"ל כ"ן חוקק חיסור לגבי כל הטרפיות כמו גבי שפ"ס כשח"י וכל"ל . אלא ש"מ דחיל"י כמר רוב"ה ווי"ק [חמ"ס לפי"ס ח"ה ככל כ"י אין חזרון זה מפל"ה ארוב"ה] ופי' ככל כ"י מי"ם לייסב פ"ו

גידולי פ"י כ"ה [א] ולפי"ו מרוב אפרו כ"י כפי"ס כהמה שח"י כחוקק חיסור . ובספ"כ כשר טרפוס נשחט מהרה . ה"ל גם לענין שח"י טרפוס י"כ חוקק חיסור . ולפי"ע כ"י לענין שח"י טרפוס עומד רוב כהמות כסרות דמדי"ך מחוקק . משחי"כ כספ"ס כשחטי' שח"י שח"י לא שח"י כ"ך רוב כהמות כסרות כמז"ן . ופי"ז כ"י הכס"ס ה"ל מיטע קיטול חל"ה טעומה הכפי"ס רי"ן אחרמ"ב דק"ל י"ס פקול ח"י מלרזי"ח"ה קול"ה י"כ מרדכי"ן להחמיר . מלי שוכ"ס הסי"ם פ"ק רמול"ן דאולי' כמר רוב"ה פסק"ה דרשנמ"ה ח"ר וע"ס ל"ל